

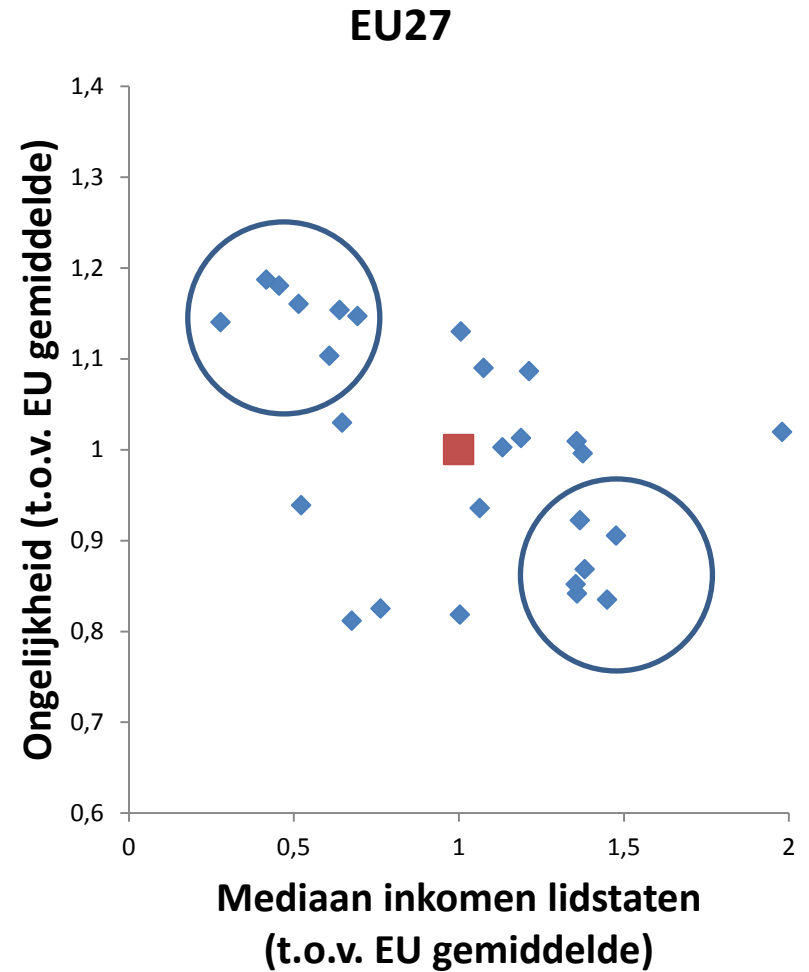
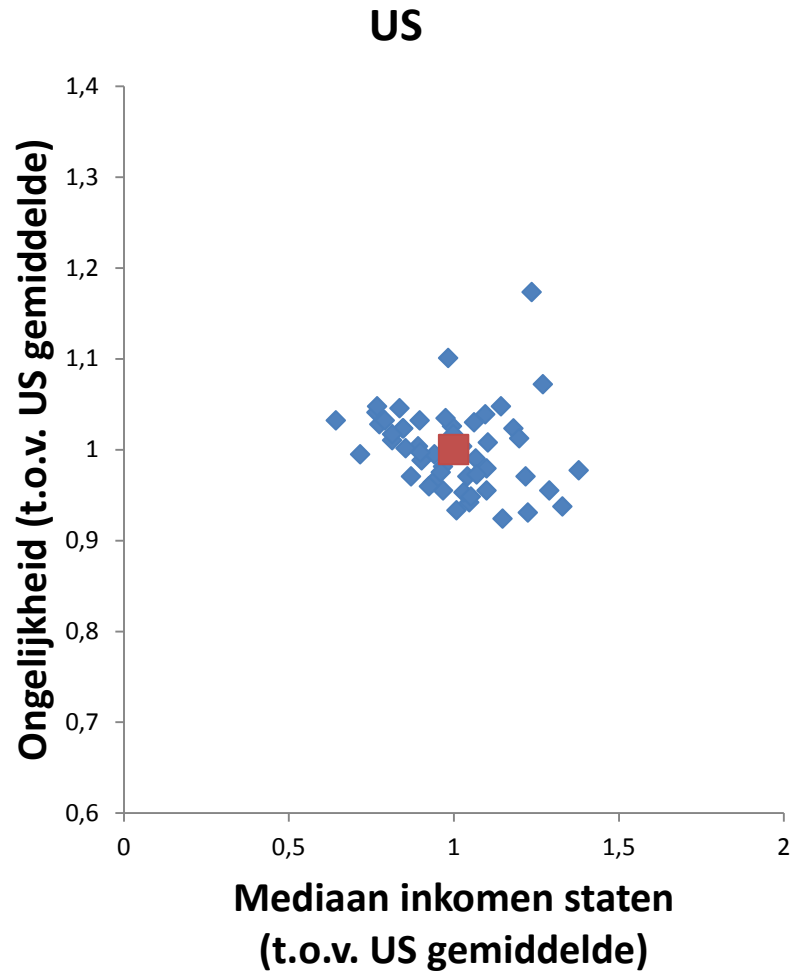
Europa's nieuwe strijd: sociaal beleid voor allen?

Frank Vandenbroucke

ProDemos

Den Haag, 11 oktober 2016

Het ongelijke Europa

Europese integratie en sterke nationale welvaartsstaten: een tragisch dilemma?

- De *founding fathers* geloofden in...
 - convergentie door integratie
 - cohesie in de convergentie
- Deze optimistische hypothese lijkt sinds het midden van de jaren 2000 niet meer te kloppen: groeiende ongelijkheid binnen en tussen lidstaten

Europese integratie en sterke nationale welvaartsstaten: een tragisch dilemma?

- De *founding fathers* geloofden in...
 - convergentie door integratie
 - cohesie in de convergentie
- Deze optimistische hypothese lijkt sinds het midden van de jaren 2000 niet meer te kloppen: groeiende ongelijkheid binnen en tussen lidstaten
- Oorzaken?
 - Een tragisch dilemma? Leidt internationale integratie onvermijdelijk tot ongelijkheid?

Europese integratie en sterke nationale welvaartsstaten: een tragisch dilemma?

- De *founding fathers* geloofden in...
 - convergentie door integratie
 - cohesie in de convergentie
- Deze optimistische hypothese lijkt sinds het midden van de jaren 2000 niet meer te kloppen: groeiende ongelijkheid binnen en tussen lidstaten
- Oorzaken?
 - Een tragisch dilemma?
 - Constructiefouten in de muntunie

EMU: stabiliteit, soevereiniteit en solidariteit

- In een muntunie moeten stabiliseringsmechanismen centraal georganiseerd worden
- Paradox: VSA consolideren zwakke solidariteitsmechanismen in de staten met solidariteitsmechanismen op het federale niveau; EU lukt er niet in om sterke solidariteitsmechanismen in de staten te ondersteunen met solidariteit op het EU niveau
- Puzzel van:
 - Bindende afspraken \Leftrightarrow soevereiniteit
 - Wantrouwen \Leftrightarrow solidariteit
 - Fobie voor 'moral hazard' (misbruik), die ons verhindert om ze aan te pakken

Perspectieven

- Een basisconsensus over het Europese sociale model is noodzakelijk
- Een Europese pijler van sociale rechten?

Perspectieven

- Een basisconsensus over het Europese sociale model is noodzakelijk
- Een Europese pijler van sociale rechten?
- Wederkerigheid en grensoverschrijdende mobiliteit:
 - non-discriminatie ↔ detachering
 - kan iedereen van twee walletjes eten?

Een Europese Sociale Unie

Een Europese Sociale Unie:

- ondersteunt nationale welvaartsstaten in sommige van hun sleutelfuncties (op systeemniveau, bv. stabilisatie, belastingconcurrentie)
- oriënteert de ontwikkeling van nationale welvaartsstaten met algemene sociale standaarden en doelstellingen, waarbij keuze van 'ways and means' bij lidstaten ligt;
- op basis van een operationele definitie van het Europese sociale model.

⇒ Solidariteit, binnen lidstaten, tussen lidstaten

⇒ Wederkerigheid als basis om beleidsvermogen te heroveren

www.frankvandenbroucke.uva.nl

Literatuur

- 1) Vandenbroucke, Sociaal beleid in een muntunie: puzzels, paradoxen en perspectieven, Oratie aan de Universiteit van Amsterdam, 1 Juni 2016 www.frankvandenbroucke.uva.nl
- 2) Vandenbroucke, A European Social Union: Unduly Idealistic or Inevitable?, European Debates, 7, European Investment Bank Institute, September 2015 (<http://institute.eib.org/wp-content/uploads/2015/09/A-European-Social-Union-Unduly-Idealistic-or-Inevitable.pdf>)
- 3) Vandenbroucke and Rinaldi, Social inequalities in Europe – The challenge of convergence and cohesion. In: Vision Europe Summit Consortium (eds.): *Redesigning European welfare states – Ways forward*, Gütersloh (<http://www.vision-europe-summit.eu/>)
- 4) Vandenbroucke, *Automatic Stabilisers for the Euro area and the European Social Model*, Notre Europe Jacques Delors Institute, Tribune, September 2016 (www.delorsinstitute.eu)
- 5) Vandenbroucke, The Case for a European Social Union. From Muddling through to a Sense of Common Purpose, in Marin, B. (Ed.), *The Future of Welfare in a Global Europe*, Ashgate: Aldershot UK, 2015, pp. 489-520.

www.frankvandenbroucke.uva.nl